



T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ESKİŞEHİR İLİ

2007 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇ RAPORU



ARAŞTIRMANIN KAPSAM VE AMACI

İşgücü piyasasında mevcut durumu ve değişimleri tespit ederek, bunların işgücü ihtiyacı üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmak amacıyla kurumumuz tarafından işgücü piyasası araştırmasının yapılması kararlaştırılmış ve bu amaçla “*İşgücü Piyasası Bilgileri Soru Kağıdı*” geliştirilmiştir.

“İşgücü Piyasası Bilgileri Soru Kağıdı” 7 sorudan oluşmaktadır. Araştırma alanı olarak SSK (devredilen) veri tabanı esas alınmıştır.

Bu çerçevede, 15 Ekim-30 Kasım 2007 tarihleri arasında, Türkiye’de 81 ilde 50 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm kamu ve özel işyerlerinde “İşgücü Piyasası Bilgileri Soru Kağıdı” uygulanmıştır.

Eskişehir il sınırları içerisinde 50 ve daha fazla kişi istihdam eden **178 işyeri** tespit edilmiştir. Bu işyerlerinden **174**’üne anket uygulanmıştır. Gerçekleştirilen anket sayısının toplam iş yeri sayısına oranı **% 97,8**’dir.

Anket çalışmasında; meslek sınıflandırması ISCO 88’e göre, iktisadi faaliyet kolları sınıflandırması ise, EFİS’e (Nace Rev. 1.1) göre yapılmıştır.

Yapılan anketle birlikte;

- Çalışanların ve açık işlerin meslekler ve sektörler itibariyle sayısı,
- İhtiyaç duyulan mesleklerin eğitim düzeyleri itibariyle dağılımı,
- Temininde güçlük çekilen meslekler ve
- Önümüzdeki dönem istihdamında artış ya da azalış beklenen meslekler, tespit edilmiştir.

81 il düzeyinde tespit edilen sonuçlar, iller ve Türkiye geneli itibariyle raporlaştırılmıştır. Sonuçların; İl İstihdam Kurulunun, İl Müdürlüğümüzün ve diğer kullanıcıların çalışmalarına yardımcı olacağı düşünülmektedir. Zamanını ayırarak anketimizi cevaplayan tüm işverenlerimize ve anketlerin uygulanmasında emeği geçen Eskişehir İl Müdürlüğü çalışanlarına teşekkür ederiz.



TABLO 1: ÇALIŞANLARIN SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI				
SEKTÖR	İŞYERİ SAYISI	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Elektrikli ve optik donanım imalatı	15	4687	508	5195
Tekstil ve tekstil ürünleri imalatı	9	1376	3296	4672
Gıda ürünleri, içecek ve tütün imalatı	6	4238	237	4475
Ulaşım araçları imalatı	6	3935	150	4085
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri	16	3237	785	4022
Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı	14	3156	298	3454
Ana metal ve fabrikasyon metal ürünleri imalatı	15	1933	188	2121
İnşaat	14	1811	81	1892
Ulaştırma, depolama ve haberleşme	10	1678	168	1846
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik	8	1395	229	1624
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı	3	1076	121	1197
Toptan ve perakende ticaret	9	772	319	1091
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler	6	577	494	1071
Enerji üreten maddeler hariç madencilik ve taşoc.	3	930	3	933
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı	8	805	94	899
Kağıt hamuru, kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	6	615	66	681
Başka yerde sınıflandırılmamış imalatlar	3	394	29	423
Ağaç ürünleri imalatı	3	331	54	385
Eğitim	2	111	141	252
Kimyasal madde ve ürünler ile suni elyaf imalatı	4	179	45	224
Makine ve teçhizat imalatı	2	209	15	224
Tarım, avcılık ve ormancılık	3	188	16	204
Oteller ve lokantalar	3	127	59	186
Enerji veren madenlerin madenciliği ve taşocakçılığı	2	151	4	155
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri	1	98	16	114
Ev içi personel çalıştıran hane halkları	1	7	58	65
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri	2	46	12	58
TOPLAM	174	34062	7486	41548

Tarım sektöründe 3, Sanayi sektöründe 99, İnşaat sektöründe 14 ve Hizmetler sektöründe 58 işyeri olmak üzere toplam 174 adet kayıtlı 50 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerine anket uygulanmıştır.

Çalışanların % 12,5'i Elektrikli ve Optik Donanım İmalatı sektöründe, % 11,2'si Tekstil ve Tekstil Ürünleri İmalatı sektöründe çalışmaktadır. İstihdamın özellikle imalat sanayiinde yoğunlaştığı görülmektedir. Çalışanların % 82'si erkek, % 18'i kadındır. Erkeklerin % 13,7'si Elektrikli ve Optik Donanım İmalatı sektöründe, % 12,4'ü ise, Gıda Ürünleri İçecek ve Tütün sektöründe çalışmaktadır.

Kadınların % 44'ü Tekstil sektöründe çalışmaktadır. Tekstil ve Tekstil Ürünleri İmalatı, Ev İçi Personel Çalıştıran Hanehalkları ve Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik ile Eğitim sektörlerinde çalışan kadın sayısı erkek çalışan sayısından fazladır.

TABLO 2: ÇALIŞANLARIN MESLEKLERİNE GÖRE DAĞILIMI

MESLEKLER	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine ile)	10837	1772	12609
Beden İşçisi (Temizlik)	2312	401	2713
Büro Memuru (Genel)	1522	1117	2639
Dikiş Makinesi Operatörü (Kumaş)	523	1846	2369
Beden İşçisi (Genel)	1656	556	2212
Diğer İçki ve Gıda Mamulleri İşçisi	1670	5	1675
Mekanik Bakım-Onarımcı	1008	3	1011
Beden İşçisi (İnşaat)	990	0	990
Üretim Planlama Memuru	686	15	701
Cam Mamul İşlemecisi (Finisaj)	622	0	622
Koruyucu Güvenlik Memuru	586	32	618
Kalite Kontrol Teknisyeni	520	86	606
Yönetici (Sevk ve İdare)	478	88	566
Güvenlik Görevlisi	397	26	423
Makine Mühendisi (Genel)	378	35	413
Diğer Cam ve Seramik Fırın İşçileri	409	0	409
Torna Tezgahtı Ayaracı-Operatörü (Metal İşçiliği)	406	0	406
Taksi Şoförü	389	1	390
Şoför (Yük Tasıma)	371	0	371
Depo Hamalı	335	15	350
Toprak/ Zemin Tesviye İşçisi	269	62	331
Plastik Doğrama İmalatçısı	294	0	294
Makine Montajcısı (Genel)	244	12	256
Gaz Altı Kaynakçısı	240	0	240
Pres Tezgahtı Operatörü	233	2	235
Bina Yıkım İşçisi	229	0	229
Madenci (Genel)	223	0	223
Tesviyeci	205	0	205
Forklift Operatörü	200	0	200
Demiryolu Frencisi	188	0	188
Kablo Ekleyici (Elektrik)	113	73	186
Beton Asfalt Serme Makinesi Operatörü	176	0	176
Satış Elemanı	87	84	171
Elektrik Teknisyeni (Genel)	169	0	169
Mobilya İmalatçısı	164	4	168
Garson (Servis Elemanı)	108	50	158
Arazi Topoğrafı	153	0	153
Sulama Teknikeri	140	11	151
Ambalajcı (Elle)	106	44	150
Ütücü (Elle)	92	55	147

Çalışanların mesleklerine göre dağılımında en fazla çalışanın bulunduğu ilk 40 meslek yukarıdaki Tablo 2’de gösterilmiştir.

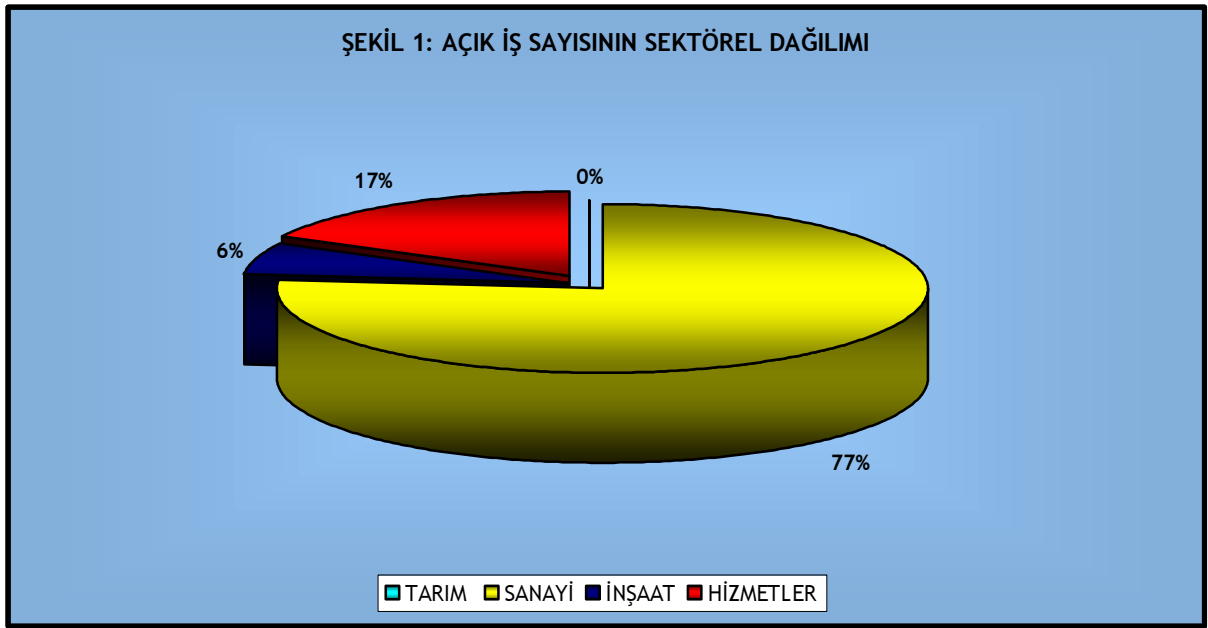
İlk sırada Diğer İmalat ve İlgili İşçiler(Makine ile) yer almaktadır. Erkeklerin en çok bu meslekte çalışmaktadır. Kadınların en çok çalıştığı meslek ise, Dikiş Makinesi Operatörü(Kumaş)’dür.

TABLO 3: MESLEKLERE GÖRE AÇIK İŞ SAYISI	
MESLEKLER	AÇIK İŞ SAYISI
Madenci (Genel)	40
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine ile)	36
Beden İşçisi (Temizlik)	20
Kasap	20
Sihhi Tesisatçı	13
Mekanik Bakım-Onarımcı	12
Taş Taşlama İşçisi	10
Gaz Altı Kaynakçısı	7
Makine Mühendisi (Genel)	7
Pres Tezgahı Operatörü	7
Plastik Doğrama Montaj Elemanı	6
Bakım Elektrikçisi	5
Dökümcü (Metal)	5
Matbaa İşçisi (Genel)	5
CNC Tezgah Operatörü	4
Ekskavatör Operatörü	4
Havacılık Mühendisi	4
Garson (Servis Elemanı)	3
Kalorifer Ateşçisi	3
Sağlık Memuru	3
Soğutmacı Ve Havalandırmacı(İklimlendirme)	3
Cam Mamul İmalatçısı	2
Kimya Teknisyeni (Genel)	2
Şoför (Yük Tasıma)	2
Torna Tezgahı Operatörü (Tornacı)	2
Diğer Boyacılar (İnşaat ve Bakım Hariç) (Makineyle)	1
Diğer Öğretmenler	1
Elektrik -Elektronik Mühendisi	1
Elektrik Teknikeri	1
Elektrik Teknisyeni (Genel)	1
Endüstriyel Otomasyon Teknikeri	1
Hemşire (Genel)	1
Kalite Kontrol Teknisyeni	1

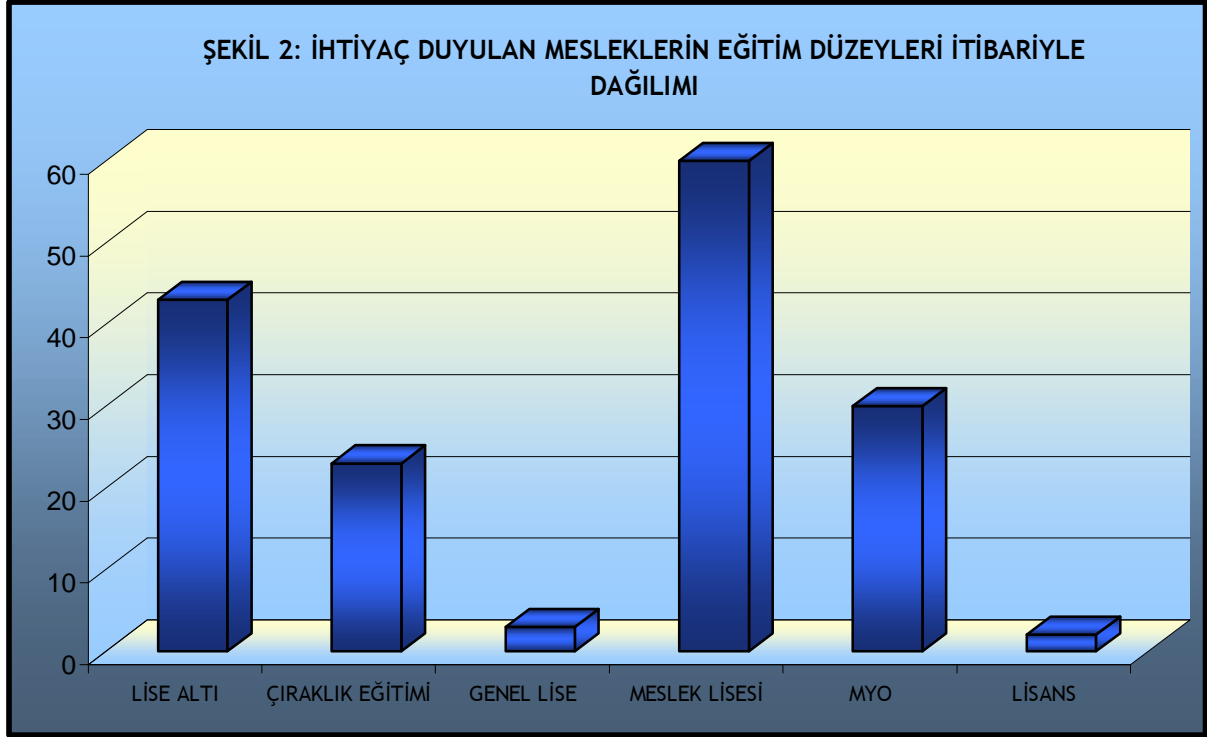
Kimyager (Genel)	1
Makina Teknikeri	1
Plastik Kalıp Makinesi Operatörü (Presle)	1
TOPLAM	237

Anketin yapıldığı zamanda işyerlerinin ihtiyaç duyduğu eleman sayısını ve mesleklerini gösteren Tablo 3'te yer almaktadır.

Çalışan sayısı sıralamasında gerilerde olan Madenci açık işlerde ilk sırada yer almaktadır. Açık işlerin % 16,8'i Madenci(Genel)'dir. Çalışan sayısında ilk sırada yer alan Diğer İmalat ve İlgili İşçiler(Makine ile), açık işlerde de % 15,1 oranı ile ikinci sırada yer almaktadır.



Açık işlerin % 77'si Sanayi sektöründe, % 17'si Hizmetler sektöründe, % 6'sı ise, İnşaat sektöründedir. Anketin Ekim ayında yapılmasından dolayı Tarım sektöründe açık iş talebi yoktur.



Mevcut açık işlerde istenen eğitim durumlarına bakarsak; açık işler için çoğunlukla eğitim durumunun ya önemli olmadığı ya da meslek lisesi ve lise altı mezunlarının tercih edildiği görülmektedir. Açık işlerin % 77'sinin Sanayi sektöründe olması; bu sektörde, eğitim durumunun önemli olmadığı nitelik gerektirmeyen işlerde ve mesleki eğitim mezunlarının istihdam edildiği alanlarda işgücü ihtiyacının olduğunu göstermektedir.

Temininde güçlük çekilen meslekler ve bu mesleklerde ihtiyaç duyulan kişi sayısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

TABLO 4: TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	
MESLEKLER	SAYI
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine ile)	50
Madenci (Genel)	50
Gaz Altı Kaynakçısı	47
Mekanik Bakım-Onarımcı	31
Bahçıvan (Genel)	30
CNC Tezgah Operatörü	24
Alüminyum Doğramacı	20
Kasap	20
Beden İşçisi (Temizlik)	11
Taş Taşlama İşçisi	10
Plastik Doğrama Montaj Elemanı	8
Dikiş Makinesi Operatörü (Kumaş)	7
Elektrik Teknisyeni (Genel)	7
Forklift Operatörü	7
Makine Mühendisi (Genel)	6
Dökümcü (Metal)	5
Matbaa İşçisi (Genel)	5
Kalıpcı	4
Kalite Kontrol Teknisyeni	4
Kalorifer Ateşçisi	4
Tamirci-Makinist (Lokomotif)	4
Vinç Operatörü	4
Sağlık Memuru	3
Sihhi Tesisatçı	3
Soğutmacı Ve Havalandırmacı(İklimlendirme)	3
Beden İşçisi (Bina İnşaatı)	2
Elektrik -Elektronik Mühendisi	2
Kimya Teknisyeni (Genel)	2
Şoför (Yük Taşıma)	2
Torna Tezgahı Operatörü (Tornacı)	2
Bakım Elektrikçisi	1
Bilgisayar Mühendisi	1
Diğer Boyacılar (İnşaat ve Bakım Hariç) (Makineyle)	1
Elektromekanik Taşıyıcılar Teknisyeni	1
Endüstri Mühendisi (Genel)	1
Endüstriyel Otomasyon Teknikeri	1
Garson (Servis Elemanı)	1
Görsel İletişim Tasarımcısı	1
Diğer	10
TOPLAM	395

Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine ile) mesleği çalışan sayısında olduğu gibi burada da ilk sırada yer almaktadır. Açık işlerde de büyük çoğunluğu teşkil eden bu mesleğin temininde güçlük çekilen meslekler içindeki oranı % 12,6'dır. Madenci mesleği açık işlerde olduğu gibi burada da önemli miktardadır.

Tablodaki 'Diğer' ibaresi, tablo boyutuna sığmayan sayı itibariyle az olan 9 mesleği ifade etmektedir.

TABLO 5: 12 AY SONRA İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN MESLEKLER	
MESLEKLER	SAYI
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine ile)	210
Tıbbi Sekreter	30
CNC Tezgah Operatörü	29
Şoför (Yük Tasıma)	25
Pres Tezgahı Operatörü	24
Beden İşçisi (Temizlik)	21
Beden İşçisi (Genel)	20
Kalite Kontrol Teknisyeni	20
Gaz Altı Kaynakçısı	19
Kalıpçı	17
Makineci (Dikiş)	15
Makine Mühendisi (Genel)	10
Ütücü (Elle)	10
Plastik Doğrama Montaj Elemanı	8
Pazarlamacı	7
Satış Elemanı	7
Ciltçi	5
Havacılık Mühendisi	5
Rotasyon Baskı Makinesi Operatörü (Raklist)	5
Mekanik Bakım-Onarımcı	4
Seramik ve Cam Teknolojisti	4
Torna Tezgahı Operatörü (Tornacı)	3
İnşaat Mühendisi (Genel)	2
Bilgisayar İşletmeni	1
Büro Memuru (Genel)	1
Kasap	1
Maden Teknikeri	1
Mimar (Bina)	1
Mobilya İmalatçısı	1
Muhasebeci	1
Sağlık Memuru	1
Sigorta Memuru	1
Yabancı Dil Öğretmeni (Orta Öğretim)	1
TOPLAM	510

Anket düzenlendikten 12 ay sonra, çalışan sayısında artış beklenen meslekler ve hangi meslekte ne kadar artış beklendiği Tablo 5’te gösterilmiştir. Bu tablo bize bir anlamda 12 ay sonraki beklenen açık işleri vermektedir.

İstihdamında en çok artış beklenen meslek yine, Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine ile) mesleğidir. İstihdam artışının % 41,1’i bu meslekte olacağı öngörülmektedir.

Artış beklenen meslekler genellikle imalat sektörüne yöneliktir.

TABLO 6: 12 AY SONRA İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER	
MESLEKLER	SAYI
Forklift Operatörü	-2
Motor Teknisyeni	-3
Tesviyeci	-5
Elektrik Teknisyeni (Genel)	-6
Metal İşleri Teknisyeni	-10
TOPLAM	-26

Anketin uygulanmasından 12 ay sonra azalış beklenen meslekler yukarıdaki tabloda gösterilmiştir.

İstihdamında en çok azalış beklenen meslekler Metal İşleri Teknisyeni ve Elektrik Teknisyenidir.

TABLO 7: 12 AY SONRA İSTİHDAMDA BEKLENEN SEKTÖREL DEĞİŞİM	
SEKTÖR	SAYI
Ulaşım araçları imalatı	175
Elektrikli ve optik donanım imalatı	110
Toptan ve perakende ticaret	53
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları	50
Tekstil ve tekstil ürünleri imalatı	45
Ana metal ve fabrikasyon metal ürünleri imalatı	43
Ulaştırma, depolama ve haberleşme	31
İnşaat	16
Gıda ürünleri, içecek ve tütün imalatı	13
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı	8
Ağaç ürünleri imalatı	6
Enerji üreten maddeler hariç madencilik ve taşocakçılığı	4
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler	1
Kağıt hamuru, kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	-4
Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı	-67
TOPLAM	484

İstihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin sektörel dağılımına bakıldığında; en fazla istihdam artışı beklenen sektörlerin; Ulaşım Araçları İmalatı ile Elektrikli ve Optik Donanım İmalatı olduğu görülmektedir.

İstihdam azalışı beklenen sektörler; Kağıt Hamuru, Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı ile Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünlerin İmalatı sektörleridir.

Anket düzenlendikten 12 ay sonra meslekler bazında öngörülen net istihdam artışından net istihdam azalışı çıkarıldığında, istihdamın 484 kişi artacağını öngörüldüğü söylenebilir.

İstihdamın bir yıl sonra % 1,2 oranında artacağı öngörülmektedir.



SONUÇ VE ÖNERİLER

Anket yapılan işyerlerinin % 2'si Tarım sektöründe, % 57'si Sanayi sektöründe, % 8'si İnşaat sektöründe, % 33'ü Hizmetler sektöründe faaliyet göstermektedir. Çalışanların % 82'si erkek iken, % 18'i kadındır. Erkeklerin en çok çalıştığı meslek “*Diğer İmalat ve İlgili İşçiler(Makine ile)*” iken, kadınların en çok çalıştığı meslek “*Dikiş Makinesi Operatörü*”dür.

12 ay sonra toplam istihdamın % 1,2 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

Anketin yapıldığı dönemde **237 açık iş** tespit edilmiştir. Açık işlerin % **16,8'i** Madenci(Genel)'dir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerde imalat sektörünün ağırlığı görülmektedir. En çok temininde güçlük çekilen meslekler, Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine ile) ile Madenci(Genel)'dir. Temininde güçlük çekilen mesleklerde istihdam edilmek istenen kişilerin % **25,3'ü** Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine ile) ile Madenci(Genel)'dir. Ayrıca Gaz Altı Kaynakçılığı ve Mekanik Bakım-Onarımcı mesleklerinin temininde de güçlük çekilmektedir.

İstihdamında en çok artış beklenen meslekler imalat sektörüne yöneliktir. İstihdam artışının % **41,1'inin** Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine ile) mesleğinde olacağı öngörülmüştür. Ayrıca Tıbbi Sekreter, CNC Tezgah Operatörü, Şoför(Yük taşıma) ile Pres Tezgahı Operatörü mesleklerinde de artış beklenmektedir.

İstihdamında en fazla azalış beklenenler; Metal İşleri Teknisyeni, Elektrik Teknisyeni (Genel) ve Tesviyeci meslekleridir.

Sektörel olarak en fazla Ulaşım Araçları ile Elektrikli ve Optik Donanım İmalatı sektörlerinde istihdam artışı beklenirken; Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünlerin İmalatı ile Kağıt Hamuru, Kağıt Ve Kağıt Ürünleri İmalatı (Basım ve yayım) sektörlerinde istihdam azalışı beklenmektedir.

Yukarıdaki sonuçlardan da anlaşılacağı üzere işgücü piyasası içerisinde Ulaşım Araçları ile Elektrikli ve Optik Donanım İmalatı sektörlerinin payı ve önemi büyüktür. 12 ay sonraki yeni işgücü ihtiyacının büyük bir bölümünü bu sektörler oluşturmaktadır. Bu sektörlerdeki hareketlilik gözlem altına alınmalı, ihtiyaçları anında tespit edilip karşılanmalıdır.

Bu kapsamda Aktif İstihdam Politikaları, işgücü ihtiyacı duyulan ve temininde güçlük çekilen mesleklere yöneltilmelidir. İşgücü ihtiyacı duyulan mesleklerde mesleki eğitim kursları açılmalı ve bu kurslarda işgücü piyasasının aradığı nitelik ve becerilere yönelik eğitim verilmelidir. İş ve Meslek Danışmanlığı faaliyetleri ile işsizler ve öğrenciler işgücü piyasasının eleman ihtiyacı duyduğu mesleklere yönlendirilmelidir.